

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Zselénski Róbert gróf, belső titkos tanácsos.

Megemlékeztünk lapunkban arról az örömhírről, hogy Ö Felsege Zselénski Róbert grófot belső titkos tanácsosi méltóságra emelte. A „*Független Ujság*“ olvasói nagyon sokszor találkoztak ezzel a névvel, mert hiszen Zselénski gróf a gazdák érdekében küzdőknek egyik fővezére. Zselénski gróf, mint előharcos lobogtatta a magyar gazdák zászlóját hosszú éveken, amelyre az volt fölírva, hogy *a magyar gazdasági közvélemény megerősödjön, legyen független magyar nemzetgazdaság, legyen a magyar gazdáknak is előretörő mozgalma, magyar agrármozgalom!*

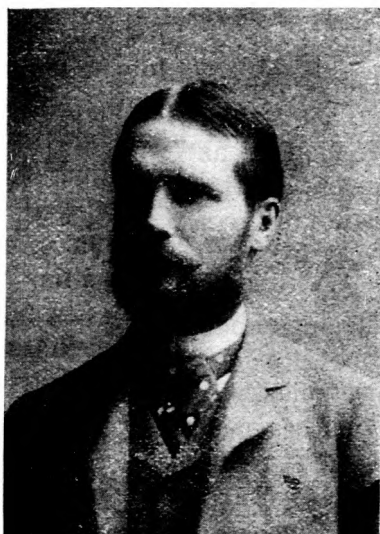
Mikor pedig e szép czélokat aprójára meghányták-vetették az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácstermében, mindenkor ott volt Zselénski gróf, a jó magyar gazda tapasztalataival és helyesen irányító vezetésével. Amikor a mezőgazdasági szeszgyárak kontingenseért, amikor az idegen biztosító-társulatok kartellje ellen, amikor a tőzsdei földözellen határidő és a papirosbuza ellen küzdöttek

a magyar gazdák, mindezekből a küzdelmekből derekasan kivette a részét Zselénski gróf, mint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnöke. Sok fájó sebet gyógyított meg már a magyar

gazdáknak, *de még több van hátra.* Még ma is incselkedik velünk a papirosbuza. Ezzel csavarják ki olcsón a gazda kezéből a nehéz munkával előállított gabonát, hogy azután busás haszon mellett adják forgalomba és azok zsebeljenek, akik se nem vetnek, se nem aratnak, de a behordás az övék.

Az ország lakóinak háromnegyed része földmiveléssel foglalkozik, mégis a gazdák jogos kívánságainak teljesítése késik legtovább. Ezekért harcolni kell a magyar gazdáknak, kiket agráriusoknak neveznek. A magyar

földmivelés jóvoltáért küzdők csoportjából, hogy egy elsőrendű vezért, Zselénski grófot érte a legfelsőbb kitüntetés; azon tiszta szívből örvendünk és ez alkalomból bemutatjuk lapunk olvasóinak Zselénski Róbert gróf arczképét.

Zselénski Róbert gróf.

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

A fizetésemelés.

Már egy esztendeje van, hogy a tisztviselők várják a fizetésemelést. Megígérte ezt az állami tisztviselőknek Széll Kálmán, utána Héderváry is. Most, hogy jött Tisza István gróf, a miniszterelnöki székéből azt a kijelentést tette, hogy ő a fizetésemelést elhalasztja. Természetesen nagy felzudulás lett erre az állami tisztviselők karában. De viszont azt is mondta az új kormányelnök, hogy majd később a vármegyei tisztviselők, jegyzők, felekezeti tanítók fizetését rendezi. No, ezek meg ennek örültek. Soha ilyen furesza állapot nem volt még Magyarországon. Ha bement az ember egy állami hivatalba, hát ott mind siró arcú tisztviselő urakat láthatott, viszont, ha bement egy vármegyei irodába, hát ott mindenki jókedvű volt, talán még az asztalok is tánczoltak.

Fizetésemelés? A magyar gazda tudja, hogy még a cselédje is csak akkor dolgozik jókedvvel, végez hasznos munkát, ha megvan neki a tisztességes bére, meg jó ellátása. Így van ez máshol is, a hivatalokban is. Az a tisztviselő, már legyen az akár megyei, akár városi, hogyha folytonosan anyagi bajokkal küzd, hogyha mindig nélkülöző családjára gondol, bizony akkor nem végez az az Istennek és az embernek egyaránt tetsző munkát, aminek megint az ügyes-bajos társadalom adja meg az árát. Hát hiszen az bizonyos, hogy nálunk különösen a kisebbrangú és rendű tisztviselőknek, a jegyzőknek, tanítóknak, az írásoknak nem valami busás a fizetésük. Ezeken a munkára legjobban reászorított hivatalnok urakon mindenesetre segíteni kellene, de itt segítséget, fizetésemelést kér minden ember az utolsó díjnoktól kezdve egész a kegyelmes miniszterekig, akiknek pedig személyenként van vagy tizenhatezer korona évi fizetésük. Hát most kérdezzük, hogy kibírja-e ezt a rengeteg fizetésemelést az adózó néposztály, mely ugyanis annyira meg van rakva a kilencvenkilencféle adóval, hogy szinte összerogy alatta. Kibírja-e az a nép, mely az anyagi romlásnak olyan fokára jutott már, hogy bottal kezében tizezerszám vándorol idegen hazába.

Fizetésemelés? Ktől kérjen a szegény gazda-ember fizetésemelést? A jó anyaföldtől talán, amelyet nem képes eléggé táplálni s amely éppen azért nem is adja vissza az elvetett magot olyan nagy mértékben, mint valamikor régen. Amelyet

végig önt az árvíz, lefagyaszt a hideg, fölforgat az orkán? Vagy talán a naptól, mely gyakran megaszalja a földnek gyümölcsét, vagy a csillagos égtől, amely reáborul nyári éjszakákon. Bizony a magyar földműves ember csak a két keze munkájától kérheti a fizetésemelést. Hát az iparos, az meg kitől kérjen, mikor pang itt minden. Mikor nincsen munka s műhelyek szármát megeszi a rozsdá. Mikor, akinek szüksége volna ipari termékre, hát nincs arra pénze, akinek meg pénze van, az meg elmegy idegen országból való holmit vásárolni. Ilyen körülmények között, bizony nehéz lesz azt a fizetésemelést jó dűlőre vinni.

Ámde azért lehet fizetésemelés, de ennek először a fundamentumát kell megrakni. Föl kell segíteni a népet. Szövetkezetekkel meg kell menteni az uzsorások kezéből. Meg kell tanítani a jobb, nagyobb termést produkáló gazdálkodásra. Az iparost meg kell védelmezni a külföld versenyétől. Új nagyobb hasznot hajtó termelési ágakat kell meghonosítani. Szaporítani kell a közlekedési eszközöket, a vizen, a földön, hogy a nép olcsón szállíthassa termékeit. Csatornahálózattal kell bevonnai az országot, hogy a folyók vizével táplálhassa és jobban termővé tegye a szomszagos magyar földet. Szóval, az inség ragyogó halálmadarát el kell riasztani az ország házának tetejéről, hadd szállhasson közénk a megelégedésnek, békének, bőségnek fehér galambja s akkor tud adni a magyar az állam szolgáltnak is nagyobb fizetést.

Akkor? De mikor lesz ez az akkor? S addig? Mit csináljunk addig?

Faragjuk a kivándorlás koldusbotjait.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az új Tisza-kormány november 4-ikén tette le a király kezébe az esküt, azután bemutatkozott a szabadelvű pártkörben, ahol megéljeneztek, a képviselőházban, ahol lehurrogták, a főrendiházban, ahol hidegen fogadták.

Megkezdődött tehát ismét az országgyűlési harc, még pedig ujult erővel, mert a függetlenségi párt nem akar addig engedni, amíg nem lesz meg a magyar ezredekben a magyar kommandó. Ennek a harcnak következménye pedig az lesz, hogy Tisza István gróf miniszterelnök már a jövő év elején feloszlatja az országgyűlést és elrendeli az új választásokat. De hát lássuk, mi történt az országgyűlésen.

A mult szerdán a tanácskozást Daniel Gábor

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak ulbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

alelnök — mivel a két másik elnök *Apponyi* és *Tallián* lemondtak — nyitotta meg.

Mikor a képviselők helyeiken elhelyezkedtek, *Daniel* Gábor legelőször az irományokat terjesztette a t. Ház elé, amelyek között voltak *Apponyi* Albert gróf elnök és *Tallián* Béla alelnök lemondó levelei.

A lemondó levelek felolvasása után rögtön szó-lásra jelentkezett *Szederkényi* Nándor, aki *Apponyi* lemondását mély sajnálattal látja.

Pozsgay Miklós közbeszól erre:

— Kicsikarták tőle!

— Ez az új rezsim! — magyarázza *Zboray* Miklós.

Szederkényi aztán az ellenzék zajos helyeslései között emlékezett meg *Apponyi* nagy érdemeiről s beszédje végén indítványt terjesztett elő, hogy ne vegyék tudomásul *Apponyi* lemondását. Utána *Kossuth* Ferencz állott fel szólásra s ő is az elismerését fejezte ki *Apponyinak* a pártatlan elnökségeért.

Darányi Ferencz néppárti képviselő *Apponyi* érdemeinek méltatása után azt indítványozta, hogy a lemondást tüzzék napirendre, mert az következ-ménye a közelmúlt eseményeinek.

— Hisz ez obstrukció! — ocsudnak fel az emberek.

És annakis bizonyult. A következő szónok az ellenzéki *Hellebront* Géza volt, aki szenvedélyesen szólott az új kormányról, amelynek a műve — szerinte — *Apponyi* távozása. A vitát *Zichy* Jenő gróf tovább folytatta. *Zichy* azzal kezdte, hogy meg kell kérni *Apponyit*, hogy vonja vissza a lemondását, mert épp most van szükség az ő morális tekintélyére.

Utána *Ugron* Gábor nagyhatású beszédben méltatta *Apponyi* érdemeit s zajos taps és éljenzés között fejezte ki esatlakozását *Szederkényi* indítványa-hoz.

Ezután *Hock* János általános figyelem és zajos tetszések között mondott magas szárnyalású beszédben méltatta *Apponyi* politikai pályáját s gyönyörű hasonlatokkal jellemezte azt az áramlatot, amely nézete szerint *Apponyit* a lemondásra kényszerítette.

Apponyi személyes kérdésben kért szót. Nagyon rövid kijelentést tett, hogy az elismerő hangokat hálásan fogadja, de elhatározása megmásíthatatlan.

— Nem fogadjuk el! — Zugott fel az ellenzék.

S ennek a hatása alatt adott az elnök öt perc szünetet a Háznak.

A szünet végével *Daniel* Gábor az ülést megnyitotta és a szélső jobb éljenzése közepette *Tisza* István elsőnek lép be, utána jön *Lukács* László, *Plósz* Sándor, *Nyiri* Sándor, az új honvédelmi miniszter, majd a többiek.

Az ámulat és bámulat közepette senki sem veszi észre, hogy *Tisza* István szólásra állt fel. Mikor meg észreveszik, akkor látják csak meg az általános

zsbongás közepette, hogy *Tisza* egy királyi peesétes boritékot lobogtat a kezében.

Elemi erővel tört ki a felháborodás. Egyszerre világos lett mindenki előtt, hogy az ellenzék ki van játszva, mert ahelyett, hogy a napirendnek még be nem fejezett első pontját tárgyalná, tovább átugrották a második pontot is és a harmadikra, a miniszterek bemutatkozására tértek át.

De még csak ezután jött a dolog melege. *Tisza* ugyanis, mikor látta, hogy szóhoz nem jut, átadta a királyi kéziratot az elnöknek. *Szöts* Pál jegyző bele is fogott azonnal az olvasásba, persze a nagy zajban senki sem hallotta a tartalmát. Később tünt csak ki, hogy a királyi kéziratok egyike a *Khuen*-kormány felmentését, a másik pedig az új kabinet kinevezését tartalmazta. A nagy zajban azután az elnök egyszerűen tudomásul vettnek jelentette ki a kéziratokat, sőt a jegyzőkönyv idevonatkozó részét is hitelesítettnek jelentette ki és elrendelte annak a főrendiházhoz való átküldését.

Az ellenzék éktelen lármát csap és zárt ülést kérnek, amit az elnök el is rendel, de egyben újabb szünetet ad.

Ez volt a képviselőházi bemutatkozás. A főrendiházban esendesen ment minden, itt *Tisza* gróf miniszterelnök már elmondhatta programbeszédét is.

A csütörtöki ülés ismét rendkívül heves volt, amikor az elnököt támadták, hogy a szerdai ülésen megsértette a házszabályokat. A miniszteri kinevezést tartalmazó királyi levelet végre is másodsor is felolvasták s azt tudomásul is vette a képviselőház, melynek ellenzéke, bár sűrű közbeszólások közt, végre pénteken megengedte, hogy *Tisza* István gróf elmondhassa programbeszédét, amelyben békülésre hívta fel az ellenzéket s megígérte a választójog kibővítését és a községenkénti szavazást.

Szombaton *Lukács* László pénzügyminiszter benyújtotta a költségvetési felhatalmazásra vonatkozó törvényjavaslatot. Ezután megválasztották a Ház elnökévé *Perczel* Dezsőt, alelnökévé pedig *Jakabffy* Imrét.

A választások befejezte után *Kossuth* Ferencz mondta el észrevételeit a kormány programja felett, a saját pártjának figyelmetlensége közepette. Annál nagyobb tiszteletben részesült azonban a jobboldal részéről, sőt maga *Tisza* István alig győzte a jegyzeteket.

Birálata azonban egy programnyilatkozathoz hasonlított, mert a miniszterelnök nyilatkozatában csak kevés hibát fedezett fel, annál több követelés teljesítését kérte azonban a kormánytól. Valóságos agrárprogramot terjesztett elő, amelyet azonban ő maga a kis emberek védelmének deklarált.

A hétfői ülésén *Zichy* János gr. bírálta a kor-

==== Még őszi szállításra ====

legelsőrendű thomas-salakot

18—20% összfoszforsavtartalommal (80% citratban oldható) legalább 75% porfinomság szavatolásával felette előnyös ár mellett ajánl a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

mány programját. Ezután Tisza gróf kormányelnök felelt Kossuth Ferencz kérdéseire. Előadta, hogy a katonai intézetekben a magyar nyelvnek jelentékeny mértékben való tanítását már a jövő évben életbe léptetik. A czímer-kérdést közös jelvény által szándékozik a kormány megoldani.

Erre a kijelentésre teljes egészében kitört az ellenzék elégtelensége. A néppárt folyton azt kiabálta a Kossuth-párt felé:

— No, most már leszerelhettek!

Az iskolák államosítása tekintetében a 68-as állásponton áll a kormány s megjegyzi, hogy a nemzetiségek jogaira való tekintettel nem lehet azt oly arányban fejleszteni, mint azt Kossuth kívánja.

Olay Lajos erre rásüviti:

— No akkor harczolunk.

— Ugy van! zudul fel az ellenzék.

Az ex-lex miatt támadt adóhátralék után nem szed kamatot a kormány s megengedi a méltányos részletfizetést. A három évüket kiszolgált s visszartartott katonákat, ha a véderőtörvényt meg is szavazták s az ujczok be is vonulnak, rögtön nem eresztik még haza, hanem a kormány rajta lesz, hogy a karácsonyi ünnepeket otthon töltsék már.

A katonai épületeken és kaszárnyákon, melyeket magyar pénzen építettek, magyar lesz a felírás, míg a közös hadsereg épületein magyar és német.

Az adópolitikáját két szóban jelezte a kormányelnök, az általános létminimum és a progresszív adórendszert óhajtja behozni. A városokról a terhet akkor veszi le a kormány, ha az állam pénzügyei azt megengedik. A kisebb, megrongált existenciáknál a társulási és a szövetkezeti eszmék propagálására fekteti a fősúlyt, azok által kell őket erősíteni.

A keddi tanácskozáson a miniszterelnök programjához Vlád Aurél oláh nemzetiségi szóltal fel legelőször, aki jó hazafinak vallotta magát oly feltétel alatt, ha a közigazgatási tisztviselők nem élnek vissza a nemzetiségekkel szemben a rájuk ruházott jogokkal.

Az ülés többi részét Hock János beszélt ki. Beszéde elején Vlád beszédéből merítve az anyagot, a nemzetiségi kérdéstről nyilatkozott, azt elismerte, hogy basáskodás van. De hiszen a magyar polgárok is érzik ezt a hivatalos basáskodást, nemcsak a nemzetiségiek.

A miniszterelnök programjáról éles bírálatot mondott. Nagy hatása volt Hock beszéde ama részének, melyben kimutatta, hogy mindaz a vivmány, a melyet most elértünk, az mind Apponyi programja, melyet azelőtt Tisza támadott legjobban.

Hockot az ellenzék nagyon szívesen fogadta, mert benne kitűnő segítő társat kaptak az obszruczióhoz.

Bölcsesség.

Tanító: Miért nem volt tegnap iskolában?

Tanuló: Meghalt az édesapám.

Tanító: Ugy? Jól van. — A tifusz igen súlyos betegség. Az emberek vagy meghalnak, vagy megbolondulnak tőle. Egy tifuszt én is átéltem.

Szapulás.

Hegysiné: Különös asszony ez a Begyesné.

Kovácsné: Az ám. Hatvanéves és ötvennek látszik, azt képzeli, hogy negyven, úgy öltözködik, mintha harmincz volna és olyanokat tesz, mintha huszéves sem lenne.

Szegény nagybácsi.

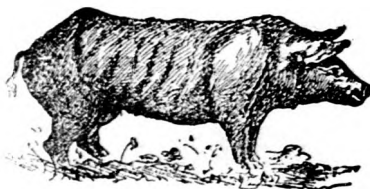
Nagybácsi: Jó reggelt, Piroska! Itthon van a papa?

Piroska: Nincs, elutazott!

Nagybácsi: Hát a mama?

Piroska: A mama?... A mama is a szekrénybe bujt — mert látták jönni a nagybácsit.

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli Szent István gyógyszerár kitűnő hatású készítményeit és pedig:

Disznópor használata előtt.

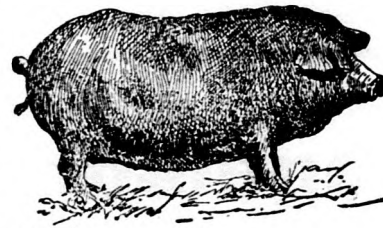
KÖSZVÉNY-BALZSAMOT izom, csusz és mindennemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 kor. 50 fillér, kisebb 1 kor. 50 fillér. **LYSOL-SALICYLT** vi zkettség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 3 kor. 50 fillér és 2 kor. 50 fillér. — Ezen szerek kitűnő hatásáról számtalan elismerő és hányilatkozat tanusodik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

Megrendelések SZENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL küldendők.

sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyat s ennek révén a hizlalást meglepő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugynevezett sertésvész is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20—30 százalék engedmény nyújtatik.

Disznópor használata után.

Szegedi zarándoklás.

A szegedi Kossuth-szobor ellen elkövetett kegyeltsértés nagy felháborodást keltett az egész országban. A magyar nemzet szívét találta ez a kegyetlen döfés, melyet egy hamar elfeledni nem tudunk. Az ország minden részéből elzarándokolnak, hogy a magyar nemzet szívét ért sebet megkoszorúzzák, fájdalmukat enyhítsék. A rozsnyói hazafias iparos ifjak is mozgalmat indítottak, hogy küldöttség zarándokoljon Szegedre s az tegyen koszorút a Kossuth-szoborra. Az iparos ifjuság hattu küldöttséget fog meneszteni Szegedre s az koszorúzza meg a Kossuth-szobrot.

Hódmezővásárhelyről 400 polgár zarándokolt vasárnap Szegedre, hogy a Kossuth-szobrot megkoszorúzza.

Ugyancsak vasárnap délután Tápérol, Dorozsmáról és Horgosról 200—200 tagu küldöttség vitte el a polgárság babérkoszorúit, melyeket a polgárság nevében Kelemen Béla dr., a kerület országgyűlési képviselője beszéd kíséretében a Kossuth-szoborra helyezett.

Mégis nagy nemzet a magyar, mert tisztelni tudja nemzetének nagy fiait.

Szobrot Dankó Pistának!

Bérezek havas ormán az ő dalát zugja a szél.
Páztortüzek mellett az ő dalát sirja a tilinkó
az alföldi szép nagy rónaságon.

Fakadó szerelmet az ő dalával nyit a szerelmes
legény kedvese szívében.

Megtört szívek vérző sebére is az ő mélabus
danája hull harmatos levélként.

Aldott legyen a haló porában is, aki annyi
gyönyörűséget szerzett nemzetének, hogy ez a gyönyörűség
el nem mulik, míg rózsa terem az ágon,
míg könny reszket a szemben! Méltó rája, hogy
szobor hirdesse dicső emlékét.

Hegedün pengette ki örök időkre szóló halhatatlanságát:
hegedüs szobrot a nagy dalköltőnek:
Álljon ott bűvös-bájos dalainak glóriájában a mormoló
Tisza partján, hol porladó szíve tovább álmodja
zengő költészetét.

Kinek lelkét csak egyszer is megreszkettette
az ő lelkes dala: küldje be filléreit nótás Dankó
Pista hegedüs szobrára.

A „*Független Ujság*“ olvasói, akik a *Dankó Pista szobrára* küldenek, címezzék így:

A „*Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnak*“

A *Dankó Pista szobrára*

Budapest,

IV., Kigyóter 1. sz.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A mosonmegyei tejszövetkezetek.

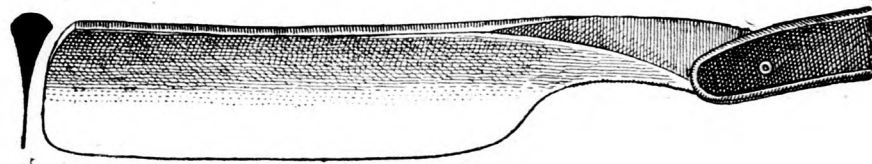
Az újabb időben örvendetes módon szaporodnak a tejszövetkezetek. Sajnos a magyar gazdák közönyössége ezek irányában még ma se tört meg teljesen, de a kezdet biztató — lassan-lassan e téren is mindig több és több eredményt érünk el.

A napokban egyik olvasónk levelet irt, amelyben a mosonmegyei szövetkezetek terjeszkedéséről és hasznáról ir érdekes adatokat. Okulásul közöljük a levélnek erre vonatkozó részét.

Ez év tavaszán mentem első ízben Mosonmegyébe, — írja olvasónk — közgazdasági előadások tartása végett. Hogy magamat kellőleg tájékozzam, felkerestem a politikai hatóság legfőbb vezetőjét, aki oda nyilatkozott, hogy látogassam meg Ujhelyi Imre m.-óvári gazd. akadémiai tanár urat is, aki a megyében a kigazdák helyzetének javítása érdekében igazán sokat fáradozik s a népre legtöbb hatást tudja gyakorolni. A dolog érthetetlen volt előttem, mindaddig, amíg a helyszínén meg nem ismertem a népet, amelyre igazán rá illik a »csökönnyös« jelző. Hozzá tehetem még, hogy az uri osztály nem valami nagy becsben áll előtte, már csak azért sem, mivel földbirtoka azon megyében nincs. Különbben is az egész megyében alig van tíz nagyobb uradalom, úgy, hogy a paraszt gazdáknak az egész megye több, mint $\frac{3}{4}$ része képezi tulajdonukat. Ezen nagy földbőség és volt gazdagság képezte tehát az elmúlt időkből fenmaradt büszkeséget és az újabb kor gazdálkodási viszonyainak teljes semmibe vevését. És különös, hogy ezen földbőség és csökönnyőség juttatta őket nagy részben a tönk szélére. Mert leszámítva a Szigetközt, községenként 10,000 kat. hold földje majd minden nagyobb községnek megvan, ami kizárólag a parasztság tulajdona. Vannak egyes községek, ahol 16 ezer kat. hold földje is van a lakosságnak, 1 telek 260 holdat képez, amely legnagyobb részben buzatalaj. Egy ilyen telkes gazdának marhaállománya kitett összesen 16—18 drb-ot leszámítva a loállományt, mely csenevész, hitvány állatokból állott. Ezekkel tehát a minden rendszer nélkül gazdálkodó kisbirtokosság, még ha nem lett volna is oly rátartós, okvetlen a biztos lejtőn haladt mindjobban lefelé.

Ezen teljesen téves gazdálkodási rendszert és a kisbirtokos osztály tönkremenését állította meg Ujhelyi az ő tejszövetkezeteivel.

Hogy pedig mily óriási nehézségekbe került ezt elérni, elég jellemző felemlitenem, ha valaki a szövetkezetekről beszél velük, azt felelik nem egy helyen, ékes német nyelven, hogy megmaradnak a

delést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 1 frt 50 kr., »Páratlan« borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési cím: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.

Ujdonság borotvákban!

Mel. ek nagy feltűnést keltenek kitűnő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és így minden kockázattal ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni.

megszokott állapotban, hagyjanak nekik minden újítással békét.

Ilyen viszonyok mellett kezdődött a tejszövetkezetek alakítása 1900-ban és van jelenleg 20 tejszövetkezet körülbelül 1800 taggal.

Sajnos nem tudtam birtokába jutni az állatállomány emelkedésének és ezzel a közvetett haszon igazi alapjának. Hogy azonban némi fogalmunk legyen másnemű emelkedési átlagról, felemlitem a következő adatokat:

1900-ban 2 szövetkezet jövedelmezett 25,000 K., 1902-ben 17 szövetkezet jövedelmezett 286,000 kor. (3 ujabban alakult). Egy gazdára esett 2 év előtt 85 kor., ezidén 177 korona.

Ha azonban a lefelezett tejértékét is hozzá vesszük, úgy ezidén kapott már 1—1 gazda 200 K.

Egy-egy tehén jövedelmezett 1900-ban 51 kor. 81 fillért, 1902-ben 97 kor. 92 fillért.

Aki ilyen szembeszökő gyarapodás mellett azt hinné, hogy most már nyert ügye van a szövetkezeti eszmének, úgy alaposan csalódnék, mert még ugyan községbeli szövetkezeti tagokkal is igen hosszú időre lesz szükség, míg pár tagot más virágzó szövetkezet részére és az illetőnek a saját javára megnyerhet.

Hogy mily mértékben fokozódott a teljesen kiélt talaj termőereje, arra nézve nincs semmi biztos adatom, de bátran hivatkozhatom, hogy a feltüntetett fenti statisztikai adatok arányában emelkedett a talaj termőképessége is, amit ujabban kezdenek műtrágyával is, sőt zöldtrágyával emelni.

Ennyit ír olvasónk. Mindenesetere örvendetes és megszívvelni való dolgok ezek mind.

Szövetkezeti gyűlés. A »Felső-tiszai vármegyék hitelszövetkezeteinek szövetsége« minap Perbenyiken közgyűlést tartott. Ismeretes már olvasóink előtt Mailáth József grófnak, a kötelék elnökének szövetkezeti működése és az, hogy mily szeretettel igazgatja a vezetése alatt álló intézmények sorsát. Lelkes buzgólkodásának újabb jelét látjuk azon körülményben, hogy a kötelék közgyűlésén Mezőssy Béla orsz. képviselőt, Bujnovszky Tamás r.-kath. segédlelkész és Szikszay András ev. ref. lelkész megnyerte előadások tartására. Láttuk a somogyi szövetség közgyűlésén, hogy találkoznak a nép hivatott vezetői között lelkes és az ügy iránt érdeklődő férfiak, akik emellett új eszméket is képesek életre kelteni. Hiszszük, hogy a perbenyiki közgyűlésen elhangzottak maradandó hatással lesznek a kötelékben működő szövetkezetekre.

A szövetkezeti törvényhozás reformja. A Magyar Gazdaszövetség már régebben mozgalmat indított szövetkezeti törvényhozásunk reformja érdekében, a mely lehetlenné

tenné a szövetkezeti visszaélések fölburjánzását. Az idei nagygyűlésének legfontosabb tárgya is az uzsorás szövetkezetek megrendszabályozása volt. Buday Barnának erről a tárgyról tartott előadása alapján elfogadott határozati javaslat végrehajtása van most folyamatban. A Gazdaszövetség ugyanis összegyűjtve a tárgyra vonatkozó anyagot, megküldötte az ország jogtudósainak és közgazdászainak, fölkérve őket nézetük nyilvánítására. A Gazdaszövetség által szétküldött anyag magában foglalja Nagy Ferenc egyetemi tanárnak Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter felhívására készített törvényjavaslatát. A beérkező vélemények megvitatására a Gazdaszövetség még ez évben országos értekezletet hív egybe.

Borértékesítő szövetkezet a Tiszazugban. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdag bortermő vidékének, a Tiszazugnak bortermelői között mozgalom indult meg pinceszövetkezetek alakítására s addig is, míg a borértékesítést szövetkezeti alapon szervezhetnék, Tiszaföldváron borrhaktárt állítanak föl, mely elfogadja a Tiszazug bortermelőinek bortermését beraktározásra, a beraktározott borra a termelőknek előleget ad, melyért kezelési költségekkel együtt 6% kamatot szed.

A pozsonyi termelők és fogyasztók szövetkezete alakuló közgyűlését a Pozsonyvármegyei gazdasági egyesület és a Pozsonyi tisztviselők egylete október hó 11-ére hívták egybe. A szövetkezet célja: a termelőt a fogyasztóval közvetlen üzleti összeköttetésbe hozni, miáltal a termelő termelvényeinek jobb értékesítése, a fogyasztónak pedig mérsékelt árak biztosíthatnak. A szövetkezet elvállalja a termelők részéről minden a fogyasztás tárgyát képező termények értékesítését, viszont ellátja termelő tagjait minden a gazdaságnál vagy háztartásnál szükséges árukkal. A fogyasztó tagok részére szállítja az összes fogyasztási cikkekét. Az üzletrészek ötven koronások.

Piaczellató szövetkezet és vásárcsarnok Győrött. A győri főkapitány előterjesztést tett a városi tanácsnak a győri élelmiszer piacok rendezetlen volta miatt, melyek szétszórtságuknál fogva a forgalmat, tisztátlanságuknál fogva a közegészségügyet, széttagoltságuk miatt pedig az ellenőrzést teszik hiányossá és nehézessé. Azt javasolja tehát, hogy a város létesítsen központi vásárcsarnokot. Minthogy pedig már régebben mozgalom indult meg Győrött piaczellató szövetkezet létesítése iránt, Szauder Ferenc városi tanácsos kapcsolatba akarja hozni a két tervet s annak megbeszélése céljából értekezletre hívta meg a Győrmegeyi gazdasági egyesületet. A vásárcsarnok céljaira a város valószínűleg a régi sóházat fogja felhasználni.

Élelmi szerek értékesítését
ezközlik az előírt %
mellett. Feilvilágosítást és
csomagolási utasítást ingyen
nyújt tag. k és n m tagoknak.

□ Azonnali készpénz- □
V elszámolás. V □

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: V
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félét, gyümölcsöt stb

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Párbaj konyhakéssel. Ez év augusztusában történt, hogy a Gát-utca és Szvetenay-utca sarkán lévő vendéglőben multság közben összeszólalkozott Sipos József munkás Janik Sándor napszámossal, mert mindegyikük magának akarta lefoglalni az egy szál cigányt, aki a vendéglő társaságát mulattatta. A heves összeszólalkozás csakhamar elesősül, de a két feldühödött ember nem felejtette el az egymás fejéhez vagdalt sértéseket s a mikor Janik kimint az udvarra, Sipos József utána sompolygott s az udvaron összeverekedtek. Mind a ketten kést rántottak s a dulakodás közben Sipos József Janik gyomrába szurta a nagy konyhakést, amelyet eszmája szárából huzott elő. A hasbaszurt ember nyomban meghalt. A budapesti büntető törvényszék szándékos emberölés büntette miatt helyezte vád alá Sipos Józsefet s az ügyet mult héten tárgyalta. A tárgyaláson a vádat a királyi ügyész képviselte, a vádlottat pedig Gál Jenő dr. ügyvéd védte. Sipos József beismerte tettét, de tagadta, mintha Janikot szándékosan ölte volna meg. Elmondta, hogy Janik késsel támadt rá s a dulakodás közben akaratlanul hasbaszurta Janikot. A tanúk a halálos viaskodás részleteire nézve nem tudtak fölvilágosítással szolgálni s mindnyájan csak azt adták elő, ami előzőleg történt. A déli órákban a tanúk kihallgatása véget ért s a kérdések szövegezésére került a sor. A tárgyalás folyik.

A Párisi Áruház égéséről. A Párisi Áruház égése dolgában befejezték a törvényszéki vizsgálatot. A királyi ügyész mult héten terjesztette indítványát a törvényszék elé. Az ügyész tizenhárom rendbeli gondatlanság által okozott emberölés vétsége és két rendbeli súlyos testi sértés vétsége miatt Szénássy Sándor dr. háztulajdonos, a Goldberger cég két főnöke, Eszláry Sándor elöljáró és Pléner Gusztáv mérnök ellen az eljárás megindítását indítványozza. Ellenben az eljárás megszüntetését indítványozza a tanács magánépitő bizottságának tagjai ellen, a kik a Kerepesi-ut 38. számú ház építő-engedelmét megadták, valamint Szeerbóvszky Szaniszló tűzoltó-főparancsnok ellen, mert a vizsgálat köteleességmulasztást nem derített ki. Az indítvány megokolása szerint az udvari helyiség és az üzlet között nem volt tűzvédő fal, bár az udvari helyiség az üzlettel össze volt kapcsolva, a raktárban pedig tűzijáték és puskapor volt. A törvényszék véd-tanácsa legközelebb határoz az ügyész indítványa dolgában.

Szerencse.

Férj: Én a legnagyobb durvaságnak tartom, ha valaki a nejét veri.

Feleség: Szerencséd, Náczi, hogy így gondolkozol!

Vándor utja.

Vándor: Átutazóban vagyok. Nagyságos uram!
Nagyságos ur: Hát a maga utja éppen az én szobámon viszi keresztül?

• MI UJSÁG? •

Szent a népek ölelkezése.

Szent a népek ölelkezése,
Mikor édes testvériségbe
A kölesönös rokonszenv vonzza őket,
Ha a kettőben egy a lélek
S közös vágyak, közös remények
Hajtják egy révbe őket!

De ördögi, ha kényszerítve,
Egymást utálva, keserítve
Kell, mint nekünk egy gyékényen megélnünk,
Mikor reményünk nékik átok.
S nekünk az ő végpusztulások
Legédesebb reményünk!

Szabolcska Mihály.

A király szőlője. A ménesi vinézeller-iskola telepén kiváló gonddal természetnek a királyi konyha számára szőlőt. Mindennap két kilót küldenek föl Bécsbe, melyet a király részére helyeznek el a teríték mellett. A szállítás egész télen át tart s hogy üdén jussanak el a fürtök, azokat galyastól vágják le, a galyat vizes üvegbe állítják, amelyben faszén van. Ily módon igen sokáig meg tudják tartani a ménesi szőlőt. Márcziusban már az üvegház természet a királyi konyha részére. A királynak kedves csemegéje a szőlő és a ménesi rózsaszőlőt kedveli leginkább.

Klotild főhercegnő varrottasai. A régi képviselőházban rendezendő országos háziipari kiállítás vezetőségét Gyarmathy Zsigáné, az ismert nevű írónő értesítette, hogy Klotild főhercegnő a kiállításon fogja beszerezni az angyalfiaknak szánt varrottásokat, még pedig abból a csoportos kiállításból, melyet Gyarmathy Zsigáné rendez a bánffy-hunyadi híres varrottasokból.

Lónyay grófné betegsége. Bécsből jelentik, hogy Lónyay Stefánia királyi hercegnő állapota meglehetősen javult. A király a beteg állapotáról tudakozódott.

Az ellenőrzési szemlék vége. A honvéd és közöshadseregbeli főellenőrzési szemlék mult hét szombatján értek véget. A honvédségnél föltünően több jelentkező köteles jelent meg, mint a közös hadsereg szemlájén. A szemlék a honvédségnél október 8-án, a közös hadseregben október 1-én kezdődtek meg. Illetlen magaviseletért 6 honvédet, s 16 közöshadseregbeli tartalékos bűntettek meg. A közös szemlén az első bizottság előtt 5048, a második bizottság előtt 5112, összesen 10,160 tartalékos jelent meg. A főszemlékről igen sokan maradtak el, a kiket kellő igazolás hiányában szigoruan fognak megbüntetni. Az utószemlék a honvédségnél november 20-án kezdődnek, s tartanak december 2-ig. A közös hadseregben november 23-ától december 10-éig lesznek az utószemlék. A katonai ügyosztály ez uton is felhívja a tartalékosokat, hogy az utószemlén föltétlenül jelenjenek meg, mert ellenkező esetben igen szigorú katonai büntetésben lesz részük.

Föllázadt rabok. Kiebben, a hol igen sok a politikai fogoly, mult héten lázadás ütött ki. A rabok összegyűltek

a második emeleten és felgyújtották a cellákat. A börtön néhány percz mulva lángban állott. A nagy zavart azután a rabok arra használták fel, hogy megszöktek. Tervük azonban nem jól sikerült, mert a katonaság üldözöbe vette őket s rövid idő mulva ismét visszahozták szegényeket a börtönbe. A tüzet eloltották.

Elhunyt hírlapíró. A magyar hírlapírók egyik kedveltebb tagja, *Salamon Ödön* Budapesten elhunyt. Leginkább kisebb tárczacikkeket írt, de nagyobb munkái is maradtak. Harmadfél évig az Operaház intendánsi titkára volt

Rézbőrű emberek harca

s ebben az időben írta a *Korrigán* ballet szövegkönyvét. 1894-ben *Józan szerelmesek* címmel egy kötet novellája jelent meg. Bethlen Miklós gróffal együtt *Hipnotizmus* címmel színművet írt, a melyet előadtak a kolozsvári Nemzeti Színházban. Ujabb művei: *Kocsin és gyalog* (1897.) *A párbajhős*, *Szervusz*, *A hosszú ruha*, *Monológok* (1898), *Vörös és fekete* (1889). Három év óta szerkesztette a *Journal de Budapest-et*, melylyel nagy szolgálatokat tett a magyarság ügyének az által, hogy francia nyelven megjelenő lapjával a külfölddel megismertetni igyekezett Magyarországot. A Margitszigeten éledgett visszavonultan, míg betegségének egy erős rohama ágyba nem döntötte. Temetése mult vasárnap volt a kerepesi temető halottas házából.

Másodvirágzás. Letenye zalamegyei községben az enyhe időjárás folytán a gyümölcsfák újból virágba borultak s ha az őszi ilyen enyhe marad, talán még másodszer is hoznak gyümölcsöt.

Fadrusz Tisza-szobra. *Fadrusz János* teljesen befejezte *Tisza Lajos-szobrát* és az érc-alakot még augusztusban elküldte Szegedre. Ugy volt, hogy októberben leplezik le, de a művész betegsége, majd halála miatt elhalasztódott. Gaál Endre dr. tanácsnok most előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a jövő év május havában leplezzék le a *Tisza Lajos-szobrot*.

A kivándorlás növekedése. A Központi statisztikai hivatal Statisztikai Havi Közleményei jelentik szeptemberi füzetében, hogy a kivándorlás szeptemberben jelentékenyen növekedett. A szorosan vett Magyarországon (Fiumével) 9966 utlevelet adtak ki, tehát 1775-tel többet, mint az előző hóban és 3025-tel többet, mint a mult év szeptember havában; az év elejétől kiadott utlevelek száma az idén 16,148-al több mint a mult év első 9 hónapjában volt.

Földrengés. Bareson morajjal és erős rázkódással földrengés volt. A gyakori földrengés aggodalmat kelt a városban.

Letartóztatott leánykereskedő. Kohn Mór budapesti ügynököt a keleti pályaudvaron letartóztatták abban a pillanatban, amidőn nyolcz szép leányt a Predeal felé induló vonaton Bukarestbe akart szállítani. A furfangos leánykereskedő a leányoknak utleveleket szerzett. A rendőrség Kohn ellen megindította az eljárást.

Anarkista összeesküvés. Barezelonában a rendőrség anarkista összeesküvésre jött rá. Házkutatásokat tartva, dinamitot és egyéb tölténykészítő anyagot foglalt le. Nehány ismert anarkista eltűnt Barezelonából.

A Mátyás-szobor. Gidófalvy István dr. kolozsvári kir. közjegyző nyílt levelet intézet Hegedüs Sándorhoz, a kolozsvári Mátyás-szoborbizottság elnökéhez, hasson oda, miszerint a kolozsvári Mátyás-szobor másolatát ne állítsák föl Budapesten. Ez a másodpéldány nem lesz az eredeti, ellenben az eredeti szobor, *Fadrusz remeke*, lesülyed a másolat színvonálára s Kolozsvár megfosztanék egyik

vonzó erejétől. Gidófalvy tehát semmi árért sem szeretné Kolozsvárt e kincsétől megfosztani s más módot kell találni, hogy *Fadrusz hátrahagyott csatládja* a megérdemelt támogatásban részesüljön.

Az országúton.

Napló: Azért se megyek vissza Budapestre. A levegője is rossz, az időjárás is kellemetlen, dolgozni se szeretnék, meg aztán — ki is vagyok tiltva örökre.

A játékbaba-gyár.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A burgonya elrakása télire.

A burgonyát télire gondosan kell elrakni, mert a helytelenül tartott burgonya anyagában, minőségében sokat veszíthet, megromolhat.

Az elrakásnál mindig az legyen a szemünk előtt, hogy a burgonyát óvni kell a nagy hidegtől, a melegtől, a nedvességtől.

A fagyott burgonya kiengedés alkalmával megromlik és teljesen hasznavehetetlen lesz. A melegben a burgonya sokat veszít legbecesebb alkotórészből: a keményítőből. Más veszedelem is éri a burgonyát a nagy melegben, tudniillik megizzad, a felületére csapódott vizgőztől hamarosan megromlik. A világosságtól is óvni kell a burgonyát, mert ez főleg ha melegséggel párosul csirázását segíti elő. A csirás burgonya pedig, amint tudjuk, kesernyész, rossz ízű, állatnak, embernek egészségtelen és sokat veszít tápláló értékéből is, mert a csira éppen a tápláló részeket emésztí.

Az elmondottakból következik tehát, hogy a burgonyát télire olyan helyre kell eltenni, mely nem nedves, eléggé hűvös, de a fagytól mentes.

Kicsinyben, házi használatra pinczében szokták a burgonyát eltartani, nagyban pedig veremben vagy földfeletti kupaczkokban ugynevezett prizmában.

A pince, ha száraz és elég szellős, megfelelő erre a célra. Csak ne rakjuk a burgonyát magasan, hanem elterítve, vékonyan. Ha a helylyel takarékoskodni akarunk, csináljunk a pinczében léczrekeszeket, egy-egy rekeszre legyen 1—1¹/₂ méternél szélesebb és minden rekesz közt legyen fél méternyi üres hely, hogy a levegő járhasa. Így egész a pince boltozatáig rakhatunk burgonyát anélkül, hogy megromlásától kellene tartanunk.

A pince lyukát télire sohase dugjuk be szalmával, mert a pince nyitott lyukkal is óva van a fagytól; ellenben a lyuk bedugásával a szellőzést akadályozzuk, a pince boltozatán vízeseppek képződnek, melyek a burgonyára hullanak és annak megromlását okozzák.

A kamaraféle helyiség is alkalmas a burgonya eltartására, ha a fagytól óva van.

A veremben való eltartást senkinek sem ajánlom. Igaz ugyan, hogy a veremben a fagytól elég jól meg van a burgonya óva, de más veszedelemnek van kitéve. Átmelegszik, megizzad és hamarosan elromlik. Aztán az is gyakori eset, hogy talajvíz hasítja el a verem alját, ami még inkább sietteteti a gumók elromlását.

A nagyban való eltartásra legalkalmasabb a prizma. A háztető formájú rakás. Tapasztalás szerint legezészerűbb, ha a prizma egy méternél nem magasabb és alja legfeljebb egy és egynegyed méter. Ha ennél nagyobb rakást csinálunk, a burgonya könnyen átmelegszik és megizzad.

A prizmát olyan helyre rakjuk, ahova víz egykönnyen nem jut, mert ha a burgonya alá víz folyik, menthetetlenül elromlik. A prizma alját, főleg ha partosabb helyre tesszük, célszerű mintegy 20—25 cm.-nyire kiásni. Így könnyebb összerakni és be-

takarásra sem kell annyi föld, mintha egészen a föld színén van.

A prizmába összerakott burgonyát néhány napig szikkadni hagyjuk; de vigyázzunk, hogy ez alatt meg ne ázzon, mert ha a rakás megázik és átmedvesedik, a megromlás veszélyének lesz kitéve. Ezért ha esőre van kilátás, borítsuk be szalmával és az eső elmúltával a nedves szalmát szedjük le.

Ha burgonya kellően kiszikkadt, vékonyan beszállmázzuk s erre jó vastagon beföldeljük. A szalmataró csak éppen arra való, hogy a föld ne hulljon a burgonya közé, ezért vékony legyen az, mert a vastag szalmataró a felszálló vizpárától átmedvesedik és a burgonya megromlását okozza. Ezért sokan egyáltalán nem használnak szalmatarót és csakis földdel hányják be a burgonyát. A földtaró vastag-

Hárman.

sága 80—90 cm. legyen. Ennél vékonyabb földtarót csak abban az esetben használhatunk, ha a következőképpen alkalmazzuk: a burgonyát behányjuk 20 cm. vastagon földdel, erre jó vastag szalmaréteget teszünk, melyet ismét behányunk 20—25 cm. földdel. Az ilyen hármas réteg aztán egészen biztos a fagy ellen.

Némelyek a prizma felső részére deszkából vagy egy-egy kéve kőből szelelőt szoktak csinálni. Ez nemesak fölösleges, de káros is. Mert a szelelő környékén folytonos vízlecsapódás van, mely a burgonyát átmedvesíti.

Télen át többször átvizsgáljuk a prizmát. Ha igen hidegnek mutatkozik, szalmastrágyát hányunk az oldalára, ha ellenben igen fel van hevülve, a prizma élét több helyen megnyitjuk, kiszellőztetjük, aztán a nyilást ismét beföldjük.

Fogyasztáskor a prizma végét kezdjük meg és valahányszor kiszedjük a napi szükségletet, a nyitott részt tengeri kőrővel jó vastagon és gondosan betakarjuk.

A tőzeges réteken termő széna minőségének fokozása.

A szénának ugy mennyisége, valamint minőségétől, tehát a rét talajának mineműségétől van függővé téve, mert ámbár az időjárási viszonyok általában igen nagy befolyást gyakorolnak egy a rét terméshozamára, valamint annak minőségére és kémiai összetételére nézve is, mégis a jobb és kiválóbb réttalajok termése, dacára az időjárási viszonyok ezen nagy sikere befolyásának sohasem olyan ingadozó. Természetesen a jó és biztos termés sikere érdekében sohasem mulasztandó el a rét rendszeres ápolása, ősszel, esetleg tavasszal való rendszeres boronálása, a rét növényzetét veszélyeztető avagy elnyomó kártékony gyomok irtása s ezenfelül a rét rendszeres trágyázása sem, mert csak ezen esetben számíthatunk biztos és jövedelmező szénatermesre. Fenti ápolási munkálatok mindenike igen jelentékenyen emeli a széna mennyiségét és minőségét s ezért azok elmulasztása soha semmi körülmények között sem tanácsos, mert hisz a boronálás és rendszeres ápolás még a legjobb rétnak is feltétlenül szükségére válik.

Különösen fontos ezek közül a rét rendszeres trágyázása, amely kiváltképpen csekély termőképességgel bíró kevés avagy semmi foszforsavat sem tartalmazó tőzeges rétekre áll. Ilyen réttalajokkal rendelkező vidékeken mindig jelentkeznek az állatoknál az u. n. csontporhanyótság, amelynek oka a rétek csekély mész- és foszforsavtartalmára vezethető vissza. Az ilyen területekről nyert széna megelémezve sokszor igen jelentékeny differenciát mutat foszforsav- és mész tartalomra nézve más területek termésével szemben.

Kérdés már most az, hogy a rétek foszforsavval való trágyázása növeli-e a széna foszforsavtartalmát is? Amint ez az ezirányú kísérletekből kitűnt, igen. A széna foszforsavtartalma a foszforsavtrágya alkalmazása után jelentékenyen növekedett, ami az állatoknál mutatkozó csontporhanyótságot megszüntette, ezenfelül a takarmány tápértéke és izletessége fokozódott, továbbá a foszforsavtrágya kedvezett a pillangósvirágú növények (herefélék) elszaporodásának is. Tekintve azt, hogy a rét különleges trágyája a káli, amelylyel általában minden réten a leghatásosabb hatást lehet elérni, ezen kettős cél elérésére tehát legegyszerűbb és legmegfelelőbb a kálifoszfátrágya rendszeres alkalmazása.

Most jelent meg!

»Góbéságok« kaczagató székely históriák és elbeszélések. Második kiadás (hatezer példányban). A »Független Ujság« olvasói kedvezményes árban postaköltséggel együtt 1 kor. 20 fillérért rendelhetik meg. A pénzt utalványon czélszerű küldeni a következő címre: Péterfy Tamás, Budapest., IX., Köztelek.

Az életmentő.

Kisasszony (akit a vízből huztak ki): Hol van ő, az én hősi megmentőm? Övé leszek vagy senki másé!

Fürdős (előhuzva az ujfundlandi kutyát): Teszen! Ez volt.

• MULATTATÓ •

A kétlelkű.

— Törvényszéki tárgyalás. —

Irta: Petrus Jenő.

(Vége.)

— Azt akarom, nagyságos elnök ur! tessék meghallgatni.

— Beszéljen!

— Este Latkóczy Pista és Jármí Gyurka, régi katona czimborákkal találkoztam. Vasárnap volt. Hetfüre kaszálni kellett volna, de nagy eső volt s az ég még nem derült ki egészen. A fellegek nem szakadtak fel. Hát ilyenkor a gazdaember szeret elidőzni. Bementünk egy ital borra, a Novella vendéglő koresmájába. Időzgettünk, iddogáltunk. Mikor aztán jól belehaladtunk az estébe, én haza akartam menni. A pajtások tartóztattak. Én vonakodtam: Latkóczy azt mondta:

— Talán félsz az asszonytól? Jobban ismerem én Buzás Erzsit, mint te. Jóllelkű asszony az. Nem bánt a téged...

Szeget ütött a fejembe a beszéd és azt kérdeztem Latkóczytól:

— Honnan ismered te a feleségemet, Buzás Erzsit, jobban mint én?

— Még leánykorából. Derék eseléd volt, szeretjük egymást, de az anyám nem engedte, hogy elvegyem.

Azután Jármí is beleszólt. Beszélgettünk az asszonyokról meg a leányokról tovább. Buzás Erzsiről olyakat is beszélt Latkóczy, amelyeneket csak az asszony urának volna szabad tudni. Az ura pedig — tetszik tudni: én voltam. Én, Boszus Mihály. De én már ezeket csak félálomban hallottam. Igen, mert hogy a bor az üvegből már a pohár mellé is csorgott — azt mondta Boszus Miska:

— Nyugodj Mihály! Nem való már ezeket jámbor embernek hallani... Én még mulatok...

Én tehát, Boszus Mihály — elszunnyadtam. De Miska, Boszus Miska, az én másik felem, nem tudott betelleni az itallal. Megrakatta az asztalt üvegekkel. Azután tánczra perdült. Latkóczy meg Jármí majd kidőltek már mellőle. De Miska csak járta, sőt az asztalra is felugrott és az üvegek közt is tánczolt. Pocsolya lett a borból a szobában, az üvegdarabok csak úgy bugyborékkoltak benne, mint valami békák a tóban — mig aztán kitakarították. Miska újra bort hozatott. A nagy böggős már nem akart inni.

Miska beöntötte a böggőjébe.

Erre a cigányok megharagudtak. Összeszedelőzködtek és elmentek.

— Se baj no! kiáltott Jármí. — Elleszünk nálatok nélkül is! Ugy-e pajtás?!

— Ígyunk!

— Hol van Latkóczy? — kérdezte Miska. Mert mig takarítottak, törölgettek, sepergettek: Latkóczy kiment és nem jött vissza.

Jármí azt mondta:

— Csitt! Egy szép asszonyhoz ment. Mindjárt jön.

Megint az asszonyokról kezdődött a beszéd. Miska újra kérdezte:

— De hát hova tünt ez a Pista?!

— Sohse kérdezd! Igyunk! Bort!! — kiáltott Jármí.

E közben a hajnal bepiroslott az ablakon. Az égen a csillagméseket ótogatni kezdte a nap. En, Boszus Mihály felébredtem és azt mondtam Miskának:

— Gyerünk!...

Jármí megint bort parancsolt. Már nem igen jól esett Miskának, de hogy a czimboraságot el ne rontsa, segített elfogyasztani ezt is.

— Na még! A szentjános áldását! Hé vendéglős ur! Még egy üveggel!...

Megint ittak...

Már világos volt, mikor a vendéglős kitudszkolt bennünket a koresma ajtaján.

En még arra emlékszem, hogy Jármí elkísért egy darabon s arra nógatott, hogy menjek pálinkázni. Azután Boszus Miska vitt haza...

Nagyon álmos lehettem. Vagy nem tudom mi lett volt. Miska nem állott biztosan a lábán. Mindig attól tartottam, hogy a sárba ejt. Miska azonfelül nem szünt meg Buzás Erzsiről, a feleségemről meg Latkócziról motyorékolni. Nem állhattam s odaszóltam neki:

— Fogd be a szád Misi! — nem olyan asszony az...

De Miska csak nem hagyott békét. Azt beszélgette: hogy, amíg mi mulattunk, Latkóczy Buzás Erzsit látogatta meg...

— Nem igaz! nem igaz! — szóltam.

— Könnyű arról megbizonyosodni, — kiáltott Miska.

Es rohant velem hazafelé, mint a fergeteg. Mikor hazaértünk, berugta az utcaajtót, be a házaajtót...

A vádlott elhallgatott. Az elnök kérdezte:

— Mi történt azután?

— Azt még láttam, hogy Latkóczy az ablakon kiugrott; — azt is: hogy Boszus Misi az ajtó sarkából felragadt fejszével utána sujtott, de, hogy Buzás Erzsit, a feleségemet érte az a csapás, azt mai napig sem értem...

Ismét csend állott be. A vádlott eddig magasan tartott feje, mellére csuklott.

— Mit tud még? — kérde az elnök.

— Annyit: hogy Erzsit térdre rogyott előttem és fehér póre karjával átölelte Miskát. Arra is emlékszem, hogy én, Boszus Mihály, lehajoltam és megöleltem a feleségemet, de hogy mi történt tovább? nem emlékszem, nem tudom...

— Ezt nem akarta nekem elhinni a vizsgálóbíró ur...

A törvényszék azonban egy fehér szakállu, pápaszemes, fekete ruhás férfi szavára, ki a vádlót hosszasan vizsgálta — elhitte.

A hallgatóság fellelékezett...

Alaki hiba.

A.: Miért nem vetted el a gazdag bárónót?

B.: Egy kis alaki hiba miatt.

A.: Hogy-hogy?

B.: Pupos volt szegény.

Perpatvar.

Elkeseredve a menyecske a férje felé: Tudom, hogy kedvesebb volnál velem szemben, ha másnak volnék a felesége!....

Képeinkhez

A játékbaba-gyár. A kisdédóvóba járó esőpség, most már mindennap sóhajtoz és imát rebeg, hogy a kis Jézuska hozzon neki valami szép játékszer. Persze a kis gyerek a Jézuskától várja, a szülők pedig tudják a többit. Mi bemutatjuk a helyet, ahol a kis Jézuska részére készülnek a játékok. Ez a játékbaba-gyár. Szorgalmas kezek, szemfényvesztő sebességgel készítik a játékokat, melyen végig tekinteni nagyon érdemes. Vajha nem adnók ki az országból azokat a milliokat, melyeket játékokra költünk karácsony előtt. Mert igen sok játékarut hozunk be külföldről, amit a mi szegény népünk is megcsinálhatna és az ő zsebében is elférne a pénz, ami most külföldre vándorol.

Rézbőrű emberek harcza. A rézbőrű emberek Amerikában élnek és meglehetősen vad állapotban vannak. A bevándorló fehér emberekkel harezban állanak, de a győzelem rendszerint a fehéreké, akik pompás fegyverrel leterítik a vadakat és elfoglalják a termő területet. Még napjainkban is tart ez a harez, de ritkábban kerül véres összeütközésre, mint évszázadok előtt.

Hárman. Itt vagyok két kedveltemmel, de ne tessék ám csacsinak nézni mind a hármunkat, amiért hárman vagyunk.

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztr.-magyar államvasut-társaság
resiczei mezőgazdasági gépgyárának **vezérügynöksége.**

VÉDELT
A T

!! Mezőgazdák különös figyelmébe !!

!! Egyetemes aczélekék. !!

Tiszta aczélananyag saját hamorainkból.

Eltorhatetlen tégely**aczélekéfej**
Panczél**aczel** kormánylemez
Magasított **aczélekéfej**
Porvédő kerekek
Aczel gerendely

Csak kitémasztott **nyeregkerettel**
— bíró taligát szállítunk. —

Ekegyártás terén legelsőrangú magyar gyártmány. **felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is**

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelőgépeket **terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.**

Rövidített levélczím: „Agraria“ Budapest. V., Váci-út 2.
Sürgönyczím: „Agraria“ Budapest.

Számrejtvény.

— Gáspár Annától. —

- 20, 21, 22, 6, 1, 13. A gazdaság egy eszköze.
 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. Magyar szabadsághős neve.
 1, 2, 3, 4, 5. Kivánjuk ezt a hazának!
 9, 10, 8, 12, 7. Neve egy kova fajának.
 25, 24, 27, 26. Mindennek alkotó része.
 12, 7, 23, 11. Poroszország egy főbb helye.
 1—26. Hazafias óhajkétszáz éves multból,
 Minden magyar kebel ezt őrizze
 meg jól!

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1903. november hó 22

A „Független Ujság“ 46. számában közölt talány megfejtése

„Kaszás csillag jár az égen.“

Helyesen fejtették meg: Gáspár Anna, Csiszár Katicza, Beke, Piroška, Jó Mariska, Ybl Ida, Tóth István, Molnár János, Renner Rezső, Tóth János, Gáspár Ezékiás, Győry Ödön B.-Szabó Sándor, Maza József, Csoma József, Seres Gyula, Seres István, Benkő Gábor.

A sorshuzásnál Ybl Ida neve jött ki elsőnek, kinek a kitért jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás „Góbbéságok“ című könyvét küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Ifj. Tóth István. Ez teljesen magánügy, a mibe beleszólás nincs. A ki a birtokot bérbeadja, ő szabja meg az árat és ha akad rá bérlő, a ki megadja a magas árt, az magánügy teljesen. Darányi miniszter, már nem miniszter, de hát hasztalan is fordulna bárkihez, mert az a vásár kettőn áll: az adón és a vevőn. A gróf kiadja minél magasabb áron, ha akad a ki kivegye. Ne vegyék ki, ha drága a bérlés. Más tanácsolni nem tudunk. — **Miklós Sándor.** A végrendeletben az áll, hogy az özvegy a mostoha fiánál lakhatik. Tehát csak az ottlakhatás jogát biztosítja. Ellenben, ha az özvegy nem akar ott lakni, az megint az özvegy dolga, de a végrendelet szerint kártérítés nincs kikötve, tehát az özvegy nem is követelheti azt. A mákból hektáronként szórva 6—9, sorbavetve géppel 4—8 kg. szükség, hozama 10—20 hektoliter között változik. — **Oláh János.** Örvendünk, hogy lapunkat oly nagyon szereti és terjeszti és igyekszünk mindenkor arra törekedni, hogy a lap jó legyen. A mi az Amerikába küldött pénz visszaszerzését illeti, az nem igen lehetséges. Nem lehet pedig azért, hogy ilyen kis összegért még az irogatás sem fizetődik ki. Utánajárni pedig óriási pénzbe kerül. Legtanácsosabb lemondani róla és máskor az ilyen amerikai szédelésnek ne üljön fel. Szerencséje azonban mégis van annyiban, hogy ezt a tapasztalást ilyen olcsón és nem drágábban fizette meg. Üdvözet. — **Maza József.** Forduljon a főszolgabíróhoz, de kétséges az ön javára szóló elintézés, míg a törvény nem intézkedik a sorozás felől. A talányt besoroztuk. A másik kettőt bizony nem használhatjuk. Talán idővel a népies irányban fejlődhetik annyira, hogy beválják. — **Köles Jánosné.** Erre válaszolni nem tudunk. Legcélszerűbb, ha meg hozatja a „Pályamutató“ könyvet a Budapesti Hírlap kiadóhivatalából. Abban aztán minden benne van. Ára egy orint. — **Rokob Gyula.** A napi zsold arra az időre is megvan, de hát ez oly csekély dolog, hogy még a legperkedvelőbb magyar sem tartja érdemesnek érte fáradni. Ne keresse

ön se, mert tízszeres időt és kárt szenved általa. Az állami adót törvényen kívüli állapotban sem kivetni, sem behajtani nem lehet. Ellenben a községi adókat igen s kivethetik és végrehajthatják a nem fizetőket. A kénezett bort buzza le tiszta hordóba, aztán ha megüszült és még kénes maradt, újra ismétlje a tiszta hordóba való lehuzást. A savanyu bort ezukrozni nem szabad, mert ez borkészítés. Hanem összeházasítani edesebb borral lehet és ez által egy közepes jó bort állít elő. Fenyő karók beszerzése végett forduljon a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez“ Budapest, V. Alkotmány-utca 31. Onnan értesíteni fogják és tájékoztatják, ha kérdésük beküldi — **P. M.-né Kula.** A székesfővárosban annyi, de annyi az önhöz hasonló sorsu, hogy azt el sem hiszi, csak ha látja. A kérvényt be lehet adni, de mi nem sok reményt kötünk ahhoz. Ha volna itt rokona, a ki a kérvényt személyesen beadja és támogassa, akkor még lehet remélni. — **Bálint István.** Kérjen egy mutatványszámot a „Baromfi-tenyésztés“ kiadóhivatalától. Budapest, VIII. Náp-utca. A kérdezettekre abban megtalálja az utbaigazítást és csak egy levelező lapjába kerül — **Viasz János.** Miért nem irt azonnal Kassára egy dupla (válaszos) levelező lapot, hogy onnan feleltek volna a kérdésre, mert mi ezt nem tudjuk. Ha nem késő még, hát a kérdést egy (válaszos) levelező-lapon, vagy levélben de válaszbélyeget mellékelve tegye meg és küldje Kassára.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
 a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piacon árak.

Budapest, 1903. november 14-én.

Babona. (Árak métermázsánként értendőek.) **Buza** 07:80—08:80
K. Bors 6:15 K-tól 6:40 K-ig. **Árpa** 5:50 K-tól 5:80 K-ig, jobb minőségű 6:20 K-tól 6:40 K-ig. **Zab** 5:80 K. **Tengeri** 6:40 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	26:80	26:20	25:30	24:60	24:00	23:50	22:40	20:80	13:00

Takarmányvásár. Réti széna 400—560 fillér, mubar 440—540 fillér, zsupszalma 280—300 fillér, alomszalma 240—250 fillér
Sertésvásár. Elsőrendű 350—380 kg. nenez 105—17 fillér, 260—280 kg.-mos 94—98 fillér, öreg 300 kg.-os tuli 105—110 fillér, szerb 1—110 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: **Hízott magyar ökör** jobb minőségű 74—76— középminőségű 62—70—, alarendelt minőségű magyar ökör 53—62—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 50—56:00, magyar tehén középminőségű 54—60:00, alarendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 54:00, szerbiai ökör jobb minőségű 75—77—, kivitel —, középminőségű 68—74—, szerbiai bika 50—72—, szerbia bivaly 36—44.—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulnyban Élő borjú 100—110 K.

Budapesti központi vásárcsarnok áral.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:40—3:20 K, csirke 1:10—1:60 K, kappan hizott — K. — — K. Rucza 2—2:80 K. Lud sovány — K. Pulyka sovány 3:30—4:10 K.
Tojás alföldi 60—62 K, erdélyi 60—61 K, ládánként. Teatojás 100 drb — — — K.

Tejtermékek. Teavaj 2—2:20, tejföl 70—80 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:80 K. tehénturó 10—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 4:60—6:00 1 q — — — —
 Petrezselyem 100 kötés 00—0:00, 1 q 16—18—, zeller 100 drb 1:00—1:60, karalábé 1—2—, vörshagyma 100 kötés 00—60 drb 6:00 q 6:00—20—, foghagyma 16—18—, vörösrépa 100 drb 1:70—1:90, fehérrépa, fejeskáposzta 30:00—34:00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 00—00—, fejesaláta 5:00—1:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 42:00—1:80, sárga 4—5—

Buzakorpa finom 8— K, durva 7:80 K.
Egyéb magvak: mák 28—32 K 1 q., bab fehér nagyszemű 20—42 K, aprószemű 26—36 K, tarka 20—24:00 K, lencse 28—40 K, borsó héjas 32—38 K, lóhere 40—56 K, luczerna 64—76 K. Jaitacsim 26:00—28:50 K.

A magy. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

A vonatok INDULÁSA Budapestről.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapestre.

A keleti pályaudvaron.				A nyugati pályaudvaron.				A keleti pályaudvaron.				A nyugati pályaudvaron.							
Vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt	Vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt	Vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt	Vonat-szám	óra	perc	vonat neve	Délelőtt
28	6 15		szv.	(Triest, Nagy-Kanizsa, Gyulafehérvár)	102	1 00		kel. ost. exprv.	(Bécs, Paris, Ostende, London)	645	5 00		tszsz.	Mária-Rudai, Arad	701	12 30		kel. ost. exprv.	(Konstantin, Bukarest)
604	6 50		gyv.	(Kolozsvar, Tóvis, Maramaros-Sziget)	148	5 00		szv.	Palota-Ujpest	607	6 10		szv.	Brassó, Arad	101	6 15		szv.	Palota-Ujpest
10	6 50		szv.	Bécs, Graz	159	6 50		gyv.	Palota-Ujpest	607	6 15		tszsz.	Bieske, Gyékényes	147	6 55		szv.	Berlin, Zsolna
302	7 10		gyv.	Ruttka, Berlin	161	7 05		vv.	Lajosmizse	607	6 20		szv.	(Lemberg, Kassa, Maramaros-Sziget)	217	7 05		tszsz.	Parkány-Nána
906	7 15		szv.	(Kassa, Munkács)	194	7 20		gyv.	Zsolna, Berlin	607	6 25		szv.	Bécs, Triest	709	7 15		szv.	Bukarest, Verciorova, Bázias
402	7 25		gyv.	(Maramaros-Sziget)	192	8 05		szv.	Dunakeszi-Alag	1303	7 25		szv.	Gödöllő	107	7 25		szv.	Dorog
302	7 30		szv.	Fehring, Graz	708	8 15		gyv.	(Temesvár, Orsova, Bázias)	309	7 30		szv.	Hatvan	149	7 35		szv.	Palota-Ujpest
1508	7 35		szv.	Kassa, Csorba	112	8 30		szv.	(Temesvár, Kácsi, Orsova, Bázias)	501	7 50		gyv.	Bukarest, Brassó	117	7 50		szv.	Paris, Bécs
318	7 50		szv.	Gödöllő	116	9 25		szv.	Bécs, Berlin	1021	7 50		vv.	(Paks, Adony, Szabolcs)	331	8 00		szv.	Lajosmizse
1002	8 00		gyv.	(Torino, Róma)	151	9 05		szv.	Palota-Ujpest	1005	8 10		szv.	(Fiume, Zágráb, Boszna-Brod, Pécs)	4101	8 35		szv.	Esztergom
506	8 10		szv.	(Pécs, Vinkovce)						311	8 15		szv.	Hatvan	151	9 10		szv.	Dunakeszi-Alag
606	8 15		szv.	(Zágráb, Fiume)						1003	8 50		gyv.	(Torino, Róma, Fiume, Zágráb)	403	9 10		gyv.	Berlin, Zsolna, Pozsony
408	8 35		szv.	(Munkács, Maramaros-Sziget)						13	9 01		szv.	Győr	152	10 20		szv.	Palota-Ujpest
2	8 50		gyv.	Bécs, Graz						509	9 15		szv.	Szolnok	715	10 35		szv.	Szeged
506	9 00		szv.	(Kolozsvar, Brassó, Maramaros-Sziget)						609	9 50		szv.	Berlin, Ruttka	119	11 05		szv.	Ersekujvár
300	9 35		szv.	(Stanislaw, Ruttka, Berlin)						2	10 15		szv.	N-Kanizsa, Triest					
Délután				Délután				Délután				Délután							
44	12 00		tszsz.	Kis-Kőrös	104	12 05		szv.	Cegléd, Zsolna	319	12 15		szv.	Gödöllő	55	12 55		szv.	Palota-Ujpest
8	11 20		szv.	(Győr, Bécs)	150	12 15		szv.	Palota-Ujpest	7	12 30		szv.	(L. M. Bruck)	703	1 25		gyv.	Bukarest, Verciorova, Bázias
40	12 35		szv.	(Szombathely)	128	12 25		szv.	Nagy-Maros	301	12 50		gyv.	(Szombathely, Győr)	103	1 50		szv.	Paris, Bécs
320	30		szv.	Hatvan, Miskolc	198	12 50		szv.	Dorog	601	1 05		szv.	(Berlin, Ruttka)	157	2 00		szv.	Palota-Ujpest
34	2 00		gyv.	(Kolozsvar, Tóvis, Szatmár-Nemeti)	196	1 45		gyv.	Palota-Ujpest	903	1 05		szv.	(Konstantinápoly, Belgrad, Brod)	159	3 05		szv.	Palota-Ujpest
702	2 15		szv.	(Arad, Bukarest)	4009	2 05		szv.	Pilis-Csaba	601	1 10		szv.	(Bukarest, Arad)	601	3 15		szv.	Lajosmizse
1	1 15		szv.	(Bécs, Paris, London)	160	2 20		szv.	Palota-Ujpest	1901	1 30		szv.	(Gyékényes, Eszék, Pécs)	127	3 55		szv.	Nagy-Maros
40	2 2		sz. v.	Szolnok	704	2 30		gyv.	(Verciorova, Bukarest, Bázias)	401	1 30		szv.	(Lemberg, Kassa, London, Paris)	3103	4 15		szv.	Szolnok, Cegléd
20	2 25		szv.	Bieske	120	2 35		szv.	Esztergom	401	1 30		szv.	(Bécs, Fehring)	4103	4 00		szv.	Esztergom
404	2 35		gyv.	(Kassa, Lemberg)	104	2 40		szv.	Esztergom	1	1 50		szv.	(Tóvis, Kolozsvar, Szatmár-Nemeti)	101	5 10		szv.	Palota-Ujpest
904	2 40		szv.	(Bosna-Brod, Belgrad, Konstantinápoly)	720	2 45		szv.	Cegléd	503	1 50		szv.	Hatvan, Szerenes	115	5 55		szv.	Bécs, Berlin
312	2 40		szv.	Hatvan	602	2 55		szv.	Lajosmizse	105	6 00		szv.	Palota-Ujpest	103	6 00		szv.	Palota-Ujpest
1002	3 00		gyv.	(Pécs, Eszék)	102	4 15		szv.	Palota-Ujpest	312	5 10		szv.	(Szabolcs)	105	7 00		gyv.	Bécs
910	3 10		szv.	Gyékényes	130	4 25		szv.	Nagy-Maros	321	5 25		szv.	Gödöllő	711	7 10		szv.	Temesvár, Bázias, Orsova, Bázias
304	3 30		gyv.	(Adony-Szabolcs, Paks)	710	4 30		gyv.	Szeged	15	6 35		szv.	Győr	707	7 40		gyv.	(Temesvár)
46	1 30		szv.	Győr	108	5 15		gyv.	Bécs	505	6 40		szv.	(Brassó, Kolozsvar)	165	8 20		szv.	Palota-Ujpest
308	3 20		szv.	Ruttka, Berlin	104	6 00		gyv.	Palota-Ujpest	605	6 55		szv.	(Stanislaw, Maramaros-Sziget)	125	8 45		szv.	Nagy-Maros
508	5 45		szv.	(Kolozsvar, Brassó)	1406	6 15		szv.	(Verciorova, Bukarest, Bázias)	107	5 05		gyv.	Bécs	107	5 05		gyv.	Bécs
322	5 55		szv.	Gödöllő	124	6 20		szv.	Esztergom	4105	9 15		szv.	Esztergom	405	9 15		gyv.	Berlin, Zsolna
314	6 25		szv.	Hatvan	4106	6 40		szv.	(Kassa, Bázias)	305	7 00		szv.	(Berlin, Ruttka, Szerenes)	719	5 55		szv.	Szolnok, Cegléd
904	6 50		gyv.	(Zágráb, Fiume)	710	6 50		szv.	Palota-Ujpest	3	7 15		gyv.	Bécs, Graz	4099	10 05		szv.	Pilis-Csaba
706	7 05		szv.	(Róma, Nápoly)	1328	7 50		szv.	Palota-Ujpest	605	7 20		szv.	Brassó, Arad	107	10 15		szv.	Palota-Ujpest
22	7 35		szv.	(Maramaros-Sziget, Stanislaw)	108	8 50		szv.	Bécs, Paris	1007	7 55		szv.	(Fiume, Zágráb)	129	10 30		szv.	Vác
510	8 10		szv.	Bieske	118	9 00		gyv.	(Bukarest)	407	8 00		szv.	(Munkács, Maramaros-Sziget)	6019	10 55		kel. ost. exprv.	(Konstantin, Belgrad)
1008	8 30		szv.	(Kassa, Csorba)	14	10 20		szv.	(K.K.-Félegyh. Zsolna, Berlin)	1507	8 50		szv.	(Csorba, Kassa)	101	11 00		keleti exprv.	(Ostende, Paris, Bécs)
702	9 15		gyv.	(Zágráb, Fiume)	9023	11 20		kel. ost. exprv.	(Konstantin, Bukarest)	1001	9 05		gyv.	(Torino, Róma, Fiume, Zágráb)	5013	11 10		vv.	Lajosmizse
406	9 40		szv.	(Pécs, Boszna-Brod)	7024	11 30		kel. ost. exprv.	(Konstantin)	303	5 15		szv.	(Berlin, Ruttka)					
304	9 40		szv.	(Kolozsvar, Brassó)						9	9 25		szv.	Bécs, Graz					
908	10 00		szv.	(Bukarest, Stanislaw)						603	9 35		gyv.	(Nagy-Szeben, Gyulafehérvár, Tóvis, Kolozsvar, Stanislaw)					
908	10 00		szv.	(Fehring, Graz)						1301	9 45		szv.	Graz, Fehring					
408	10 10		szv.	(Arad, Brassó)						403	9 55		szv.	(Munkács, Kassa, Maramaros-Sziget)					
12	10 0		szv.	(Belgrad, Eszék)															
328	11 10		gyv.	(Boszna-Brod)															
			vv.	(Bécs, Sopron)															
			szv.	Ruttka, Miskolc															

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefváros.

Indulás		Érkezés	
326 ²	6 50 szv.	Pécelre d. u.	
		325 ²	6 00 szv.
			Pécelről d. e.

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császárfürdő kitérő.

Indulás		Érkezés	
4002	6 14 szv.	Esztergomba d. e.	4007 7 17 szv.
4008	12 30 szv.	Dorogra d. u.	4001 8 45 szv.
4001	1 55 szv.	Pilis-Csabára	4003 4 39 szv.
4004	2 29 szv.	Esztergomba	4005 9 22 szv.
4006	6 50 szv.	Esztergomba	4008 ² 10 15 szv.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták,
konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsológ, darálók,
őrítő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra irgyn és bérmentve küldetnek.

A „Lóhere” védjegyű
Thomas-Salak
a legjobb és legolesőbb
foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény,
kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.
Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyá-
zási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.
Csak a „LÓHERE” védjegyű thomassalak származik a
csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere” védjegy kezeséget nyújt az áru fölöttlen tisztá-
sára, idegen anyagoktól való mentessége és leg-
nagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.
Arájánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal
készséggel szolgál a
Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.
Vezérképviselője Magyarországon:
László Marcell BUDAPEST, VI.
Teréz-körút 22. sz.

ÚRL REZSŐ
sertésbizományos
— Budapest —
József-körút 22—24.

Sertéseket
sovány és hizott
állapotban és leg-
magasabb napi ára-
kon értékesít.

Sürgönyezim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: _____

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főze-
lék-küldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra
jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányo-
zásra vonatkozó mindennemű kérdés: kben (fuvardíjak, utirányok
stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle elemi cikkek
bizományi értékesítést elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja
hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közlebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
photozinkografiai műintézete
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:
mindennemű nyomtatványhoz szükségelt
CLICHÉKET
Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. utján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografiallag leg-
szebben, legolesőbban sokszorosíttatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Szecskavágó és répavágó-gépek
kézi és erőműhajtásra.

Burgonyamosó- és osztályozó-gépek
Casali-féle szabadalmazott erőhajtású, valamint egyes
és kettős tengeri morzsológ, kézi hajtásra.

„Rapid“-darálók, Takarmány-füllesztők.
Teljes takarmánykamara-felszerelések,
melyek sok évi tapasztalatok alapján, a helyi vi-
szonyokhoz mérten, díjmentesen szerveztetnek,
legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállíttatnak

KÜHNE E. hazánk legrégebbi gazdasági gépgyára által **MOSONBAN.**

Főraktár:
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek minden évben **julius és szeptember**
 hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felkötött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdeményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN
 Iroda és gyártelep: —
 VI., LOMB-UTCZA II.

Tejgazdasági gépgyár
 Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
 Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.
 Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 550 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60000 darab.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a
Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.120.— kor.
Tartalékok	190.400.30 kor.
Összesen	1.858.520.30 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokat szerint.

Az üzletredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az Igazgatóság.

Geittner és Rausch
 BUDAPEST, Andrassy-ut 8.

Az eredeti
 „Melotte“ tejfőlözógép
 képviselői.

Teljes tejgazdaságok, baromfi-tenyészetek és borpincze berendezések.

Arájjánlattal szívesen szolgálunk ingyen.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal.

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal.

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Mútrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.